Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

. УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIV. ч. 92. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 23-го КВІТНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATYRDAY, APRIL 23, 1977 No. 92. VOL. LXXXIV.

ПОМЕР СВ. П. ПРОФ. Д-Р ДМИТРО ЧИЖЕВСЬКИЙ, СВІТОВОЇ СЛАВИ УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВЕЦЬ

З Гайдельбергу, Західня Німеччина, щойно наспіла сумна вістка, що там вночі з 17-го на 18-те квітня ц. р. помер на 83-му році життя світової слави український науковець, св. п. проф. д-р Дмитро Чижевський.

Народився св. п. проф. д-р Дмитро Чижевський в Олександрії, в степовій Україні. Закінчивши середню освіту в гімназії у рідному місті, студіював перше природничі й математичні науки в університеті в Петербурзі, а від 1913 року на історично-філологічному факультеті університету в Києві.

Під комуністичним режимом був заарештований і тільки щасливою нагодою вирвався із концентраційного табору навесні 1921 р. Того самого року дістався до Німеччини, де завершив свою освіту з філософії і був високо оцінений як науковець. В 1925 році покликано Д. Чижевського як професора філософії до Високого Українського Педагогічного Інституту в Празі, і там же таки Чижевського обрано до професорської колегії Українського Вільного Університету.

Від 1929 р. проф. Чижевський діяв в університеті в Галле (Німеччина) аж до кінця Другої світової війни, а по війні викладав в університеті в Марбургу (Західня Німеччина) до 1950 р. Від того часу аж до року 1957 проф. Чижевський учив в Гарвардському Університеті, відкіля він повернувся в Німеччину як професор університету та директор Слов'янського Інституту в місті Гайдельбергу.

Від перших років життя на чужині проф. Чижевський розвинув широку дослідню працю в різних гуманістичних науках (філософія, історія, література, зокрема література слов'янських народів, мистецтво, релігійні проблеми тощо). Його численні праці видані були різними мовами, як і наукові статті, в різних країнах. Одною з останніх опублікованих його праць є видана Українським Академічним Видавництвом в Літтелтоні, Колорадо, в англійській мові монументальна „Історія української літератури" під редакцією і з вступним словом проф. д-ра Юрія Луцького. Книга появилася друком 1975-го року.

У своїх працях проф. Чижевський відстоював право українського народу на самостійний культурний розвиток і цим „заслужив" у партійних пропагандистів у Москві й Києві обвинувачення в „буржуазнім націоналізмі"...

Науковий світ високо оцінив працю проф. Чижевського: його обрано в члени різних академій (наприклад, Академія Наук в Гайдельбергу, Академія Наук в Загребі — в Хорватії та ін. Очевидно, св. п. проф. Д. Чижевський був дійсним членом НТШ і УВАН).

На пошану 70-ліття проф. Чижевського видано два міжнародні наукові збірники, а третій на 80-ліття підготовано для друку.

Не зважаючи на тяжку недугу, проф. Чижевський до останніх днів життя був діяльний у науці. На жаль, його фундаментальна книга про Гоголя і спомини з власного життя зісталися незакінчені.

Помер проф. Чижевський, осиротивши дружину Лідію і дочку Таню в Америці. Його наукові праці залишаться назавжди „залізним фондом" і джерелом, з якого питимуть дослідники всіх культурних країн світу, зберігаючи назавжди світлу пам'ять про цього невтомного творця наукових цінностей, проф. д-ра Дмитра Чижевського.

„Емський Протест 1976" переслано до ЮНЕСКО

Вініпег (СД). — Промовляючи на зібранні членів і гостей Інституту „Просвіти" в Вінніпезі з нагоди „Свяченого" в суботу 16 квітня ц.р., проф. Яр. Рудницький, організатор протестної наукової конференції в Бад Емсі 1976 р., повідомив присутніх про те, що з датою 24 лютого 1977 переслано на руки Генерального Директора агенції Об'єднаних Націй — ЮНЕСКО в Парижі — д-ра Амаду Махтера М'Бов „Емський протест 1976" проти утисків української мови й культури в СССР, що його підписали в імені двох мільйонів українців у діяспорі президент СКВУ о. д-р Василь Кушнір, віцепрезидент мгр А. Мельник, духовні й світські достойники, в тому Митрополит Максим Германюк, Митрополит Андрей Метюк, Єпископи Платон і Орест з Мюнхену, президент Комітету Українців Канади д-р Сергій Радчук, ректор УВУ д-р Володимир Янів, президент Світового Академічного Комітету Вільних Українців д-р Яр. Рудницький з Вінніпегу й секретар цього Комітету д-р Оксана Борушенко та багато інших громадян з Европи, обох Америк, Австралії, тощо. „Емський протест 1976", що його кульмінаційною точкою були протестні відзначення „Емського указу 1876" в днях 24-26 червня 1976 в Бад Емсі в Зах. Німеччині (— наукова конференція в справах мововбивства, спалення російського тексту самого „указу" царя Олександра II й вмурування „остерігальної таблиці" на мурі царської палати в Бад Емсі) підписували українці на поселеннях впродовж 1976 року й згідно з рішенням наукової конференції з 24 червня 1976 його переслано відповідній агенції Об'єднанних Націй—ЮНЕСКО в Парижі.

Напливають зголошення на українознавчі курси в Гарварді

Кембридж. (ФКУ) — На українознавчі курси Літньої Школи Гарвардського університету вже напливають зголошення. Досі (стан на 15 квітня 1977 року (зголосилось 49 студентів: 22 хлопців і 27 дівчат з різних стейтів Америки: Каліфорнія, Вашінгтон, Невада, Арізона, Ілліной, Мічіган, Огайо, Ню Йорк, Пенсильванія, Меріленд, Делевар, Північна Каролайна, теж з Канади і з Англії.

Курси української мови, літератури, історії, спеціяльні й загальні семінари, мистецькі вечори, спортові ігри, прогулянки й інші товариські імпрези — це програма одного місяця від 27-го червня до 25-го липня 1977 в обстановці цікавого довкілля Гарварду, Кембриджу, Бостону.

Ще є час на додаткові зголошення, тому заохочується українське студентство приїхати на один літній місяць до Гарварду. Український Науковий Інститут, адміністрація Літньої Школи Гарвардського університету і ФКУ щиро запрошують навіть і сотню студентів скористати з нагоди і, студіюючи українські предмети.

ВЛАДИКИ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ ПІДДЕРЖУЮТЬ АКЦІЮ СКВУ „ЗА СВОБОДУ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ"

ПОСЛАННЯ МИТРОПОЛИТА УПЦ В ЗСА БЛАЖЕННІШОГО ВЛАДИКИ МСТИСЛАВА

Мої Дорогі!

Вже ввійшло в традицію, що місяць травень виділено в нашому громадському житті для всебічної підтримки і допомоги начальній українській репрезентації у вільному світі — Світовому Конґресу Вільних Українців (СКВУ), що несе на собі тягар репрезентації Української Справи перед цілим світом.

Як досі, СКВУ виконав великої ваги працю, спрямовану передовсім на оборону борців за національну і релігійну свободу в Україні, що їх запроторено до в'язниць і катівень СССР. Цю працю Конгрес виконав з честю, не зважаючи на дуже обмежені спроможності й не маючи на це вистачальних матеріяльних засобів, а всього і тільки добру волю офірних людей.

Від віків Українська Православна Церква раділа радощами і боліла смутками всього українського народу. Вона постійно першою ставала до рятунку ближчого ближнього — українського народу, його Церкви та скарбів української культури. На сьогоднішньому історичному етапі буття нашої нації Боже Провидіння знову кличе нашу Церкву до офірного зусилля й доброго прикладу іншим. Коли йде про СКВУ, то, від самих початків існування Конґресу Вільних Українців, наша Церква (УАПЦ, як цілість, і УПЦ в ЗСА, як її частина) оточувала СКВУ всебічною увагою і матеріяльною допомогою, цим самим даючи добрий приклад іншим церквам і громадським установам. Цей приклад УАП Церква в ЗСА повинна дати і в цьому році.

У зв'язку з цим, — доручаю Всеч. Отцям Настоятелям відправити у неділю Самарянки (8 травня) Молебень за поневолений український народ та за переслідуваних наших Братів і Сестер в Україні і СССР. Під час Молебня належить перевести збірку на гуманітарну діяльність СКВУ. Зібрані пожертви переслати Консисторії в терміні до 1-го червня ц.р. Крім того, вельмикорисним буде, коли в усіх громадських імпрезах з нагоди „Місяця СКВУ" візьмуть громадну участь і вірні нашої Церкви.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

† *МСТИСЛАВ, Митрополит*

ПОСЛАННЯ АПОСТОЛЬСЬКОГО АДМІНІСТРАТОРА ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ ПРЕОСВЯЩЕННІШОГО ВЛАДИКИ ВАСИЛЯ

Дорогі во Христі!

У сучасному світі йде боротьба, спрямована на знищення віри в Бога й заперечення основних прав людини.

У багатьох країнах, а зокрема в Україні, безбожна влада терором, морально й фізично, нищить людей та релігійні установи.

Христос у своїй Божественній Науці навчав людей любити Бога і ближнього. Саме в ім'я тієї неперевершеної любови Бога проголошуємо неділю, 1-го травня 1977 — Днем молитви за переслідувану Христову Церкву, та за терплячих Братів і Сестер наших в Україні, за тих, що караються у тюрмах, засланнях, концентраційних таборах за всіх, які не можуть вільно прославляти Бога.
Тому:

1. Доручаємо Всечесному Духовенству відслужити в неділю, 1 травня 1977, в усіх церквах нашої Архиєпархії Божественні Літургії в намірені нашої Терплячої Церкви в Україні та її вірних, ув'язнених і засланих.

2. Закликаємо наших вірних взяти участь у цих Богослуженнях, щирими молитвами й прийняттям Святого Причастя в намірені наших рідних Братів і Сестер, які переслідувані караються за Правду і Віру, — благати Господа про кращу долю для Українського Народу.

3. Вітаємо актуальне звернення Президії Секретатіяту Світового Конгресу Вільних Українців в справі акції „За Свободу Переслідуваних в Україні" та заохочуємо Вірних дати всесторонню піддержку доцільним починам нашої громадської Централі у вільному світі.

У місяці травні благаймо Ісуса Христа за посередництвом Пречистої Діви Марії — Цариці України, щоб скоротив скорботи переслідуваним та прискорив дні, щоб могли вони свобідно прославляти Пресвяту Тройцю на віки вічні. Амінь.

Дано при митрополичому соборі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії.

\+ *ВАСИЛЬ, Єпископ*

ЕНЕРҐЕТИЧНИЙ ПЛЯН ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА ЗУСТРІВСЯ З ОДОБРЕННЯМ І КРИТИКОЮ

Вашінгтон. — День після виступу президента Джіммі Картера на спільній сесії обох Палат Конґресу, коли він представив свій плян поборювання енерґетичної проблеми, в країні запримічено мішану реакцію на окремі пропозиції Білого Дому. Законодавці переважно віддзеркалюють погляди своїх виборців і критикують ті аспекти енерґетичної програми, які на їхню думку, будуть несприятливі в їхніх стейтах чи виборчих округах. Хоча можна почути різні застереження, то найбільша опозиція витворюється до пропозиції підвищити податки на бензину.

Американські продуценти нафти і природного газу переважно схвалюють плян Білого Дому, але не нарікають, що в ньому „замало податкових полегш" та інших заохот уряду для фірм збільшити свою продукцію.

Автомобілеві корпорації, схвалюючи в загальному плян Білого Дому, нарікають, що пропозиція встановити високі податки на автомобілі, що пожирають багато бензини, „непотрібна і неефективна" і може спричинитися до послаблення автомобілевої індустрії.

Економісти з приватного сектора сумніваються чи Президентові пощастить до 1987-го року зменшити вживання бензини на 10 відсотків, а деякі з них твердять, що пропозиції президента Картера щодо енерґії можуть спричинити нову інфляцію, збільшити рівень безробіття та сповільнити економічний розвиток країни. В четвер, 21-го квітня, Берт Ленс, директор Бюра Управління і Бюджету, заявив, що Білий Дім тепер не думає, що енерґетична програма „матиме позитивний вплив на економічний розвиток країни", як це раніше твердив президент Картер. Берт Ленс сказав, що ця програма правдоподібно ані не допоможе, ані не пошкодить боротьбі проти залишків економічної рецесії. Він та інші речники Білого Дому відмовилися входити в подробиці енерґетичного пляну з уваги на те, що на п'ятницю, 22-го квітня, була запляновання пресова конференція президента Картера.

Сенат затвердив Менсфілда на пост амбасадора до Японії

Вашінгтон. — В четвер, 21-го квітня, спершу Сенатська комісія для закордонних справ, а відтак цілий Сенат затвердили колишнього лідера Демократичної більшости в Сенаті, Майка Менсфілда, який відійшов на емеритуру в січні ц.р., на пост амбасадора ЗСА до Японії. Менсфілд, який служив у Палаті Репрезентантів і в Сенаті протягом 33-ох років, знаний як спеціяліст щодо справ Азії, бо заки був обраний на конгресмена, викладав історію Азії в університеті Монтани, як також вів курс політичних наук.

Під час голосування в Сенаті законодавці наголошували кваліфікації Менсфілда як науковця, а не довголітнього політика. Сам Менсфілд заявив, що протягом цілої історії ЗСА щось „тягнуло" Америку до Европи, але в той самий час щось „пхало" цю країну до Азії.

Майк Менсфілд знаний як людина поміркованих політичних поглядів, хоча недавно заявився за тим, щоб ЗСА відтягнули свої військові частини з Південної Кореї та з території Національної Китайської Республіки, тобто, з Тайвану.

Баптисти консолідують свої сили в поборюванні атеїзму

Менсфілд, Коннектикат. (Н.Н.) — В днях 15-16 квітня 1977 року в Євангельсько-Баптистській оселі в Ашфорді відбулася зустріч українських, білоруських, російських, польських, чехо-словацьких, югославських і хорватських баптистів. Ціль зустрічі — духовна спільність і консолідація сил для успішного поширення Віри Христової та поборювання атеїзму.

Головну доповідь на тему „Безсилля атеїзму" виголосив пастор Олекса Гарбузюк, голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптиського Братства. Він показав присутнім страшну картину жахіть, які спричинив атеїзм в Україні та в усьому Совєтському Союзі. Атеїсти за 60 років своєї кривавої історії знищили за консервативними статистичними даними понад 72 мільйони невинних людських душ". „Апостолами атеїзму є комунізм і насилля. Атеїзм — це безнадійність життя, це самогубство душі" — твердив доповідач. Тому, помимо заборон, цього Великодня в СССР вірні різних церков відвідали свої храми та молитовні доми і понад 45 мільйонів християн там своїм великоднім гимном перемоги „Христос воскрес" довели безсилля атеїзму. Там, де на протязі 60 років усіма засобами нищено віру в Живого Бога, спалахує релігійний ренесанс.

У своїй другій доповіді на тему „Першоапостольська Церква" доповідач на ґрунті Євангелії й історії довів, що Церква Христова незнищима. Валилися й валяться імперії, але Церква Христова живе! Імперія, релігією якої є атеїзм, не вічна. Вічний Бог і Його Церква!

Іншими доповідачами були: д-р Іван Кмета-Єфримович і пастор Петро Колибаїв із Монтреалю. Всіма сесіями керував пастор Олексій Леонович.

На закінчення зустрічі прийнято резолюцію, яка зводиться до трьох головних пунктів: 1/ Поглиблення духовного життя за допомогою молитви один за одного; 2/ Посилення проповіді Євангелії і 3/ Плекання взаємної спільности й активної підтримки в духовній праці.

Семінар жидівських вчених відбувся в Москві без великих перешкод

Москва. — Неофіційний триденний семінар жидівських вчених, у якому переважно беруть участь ті науковці, які внесли подання на виїзд з СССР і в наслідок того їх звільнено з праці, відбувся цього разу без великих труднощів і перешкод з боку аґентів КҐБ. В семінарі взяли участь гості з закордону, як також 10 американських науковців переважно жидівського походження, які приїхали до Москви на туристичну візу. Багатьох закордонних науковців покликали на міліцію і перестерігали перед їхньою участю в семінарі. Однак, порівнюючи з таким семінарем в грудні минулого року, який аґенти КҐБ і поліція намагалися розігнати силою, цьогорічний семінар проходив спокійно, помимо того, що він відбувався в тісній приватній кімнаті і науковці мусіли стояти, або сидіти на підлозі. Дивним виглядало тільки те, заявив Джейм Ґріффін з Мерилендського університету, що все, що говорилося на семінарі, було відоме офіційним совєтським чинникам. Ґріффін був один з тих науковців, яких аґенти КҐБ перестерігали перед участю.

УНС ПОСИЛЮЄ АКЦІЇ ОБОРОНИ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Джерзі Сити. — У зв'язку з останніми подіями, зокрема заарештуванням голови і члена київської Української Групи сприяння виконанню гельсінкських угод Миколи Руденка та Олексія Тихого, як і у зв'язку з недалекою вже Европейською конференцією в Београді, на програмі якої повинна бути справа людських прав, Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу рішив у березні ц.р. посилити ведену іншими установами акцію оборони людських прав в Україні власною акцією, користуючись деякими окремими можливостями у Вашінґтоні. Акція ведеться в порозумінні з іншими установами, зокрема з вашінгтонською Українською Групою нагляду над виконанням гельсінкських угод, а свою вимову в цій справі має факт, що УНСоюз із своїми 88,000 членами має в такій справі відповідну вагу. Тому Екзекутивний Комітет звертається до всіх своїх Окружних Комітетів, Відділів та всіх поодиноких членів, щоб вони листами, телеграмами чи телефонами до своїх законодавців — конгресмена своєї округи та до сенаторів свого стейту закликали їх піддержати становище президента Джіммі Картера відносно людських прав і щоб вони зокрема виступили активно з вимогою звільнення заарештованих недавно Руденка і Тихого, як також усіх інших українських політв'язнів в СССР. Акція УНСоюзу в цій справі триватиме три місяці, до кінця травня ц.р., і в ній передбачається на 17 - 20-го травня ц.р. окремий „Український Тиждень" у Вашінґтоні який включатиме пресову конференцію в Капітолі, відвідини законодавців представниками членів УНС з їхніх виборчих округ і стейтів, зустріч-прийняття для запрошених законодавців та ряд інших заходів. Приготовляється також відповідна інформаційна література. Здійснюючи цю спеціяльну і термінову свою власну акцію, Екзекутивний Комітет УНС рівночасно звертається до всіх своїх членів із закликом активно піддержувати всі інші місцеві і крайові акції в обороні людських прав, зокрема ведену тепер акцію підписів відповідних петицій.

Д-Р МИХАЙЛО ШТЕРН ПРИБУВ НА ЗАХІД, ВИСТУПИВ НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ В АМСТЕРДАМІ

Амстердам. — Як уже інформовано, Москва під тиском публічної опінії на Заході, окремих старань синів Ауґуста і Віктора і численних приятелів та професіоналістів, таки звільнила д-ра Михайла Штерна, лікаря з Винниці, якого т. зв. „український суд" засудив був на 8 років ув'язнення за „хабарництво", а в дійсності за щиру допомогу українському населенню і за відмову впливати на його двох синів, щоб вони відріклися виїзду до Ізраїлю.

В середу, 16-го березня, д-ра М. Штерна звільнено з ув'язнення і дозволено йому повернутися до дружини, але в тому часі ще не було відомо чи Москва погодиться на його виїзд за кордон. Вже тоді виглядало, що Москві залежало на розголошенню звільнення Штерна, бо вістку про звільнення подала західнім кореспондентам совєтська пресова Агенція ТАСС, що рідко буває у випадках звільнення в'язнів. З огляду на те, що д-р М. Штерн не був сам політичним дисидентом, його арешт і засуд трактували в Україні і на Заході, як форму посиленого антисемітського курсу СССР.

На процесі д-р Штерн послуговувся виключно українською мовою, яку він уважав своєю другою рідною мовою, побіч жидівської. Він також обороняв українську мову перед нападами КҐБістів, які обвинувачували Штерна, що він у „розговірній мові послуговується з населенням місцевим діялектом". Відповідаючи, д-р Штерн заявляв, що мова, якою він послуговувався, є мова великого понад 40-мільйонового українського народу і не є жадним діялектом.

На пресконференції в Амстердамі 21-го квітня, ц.р. д-р Штерн підтвердив, що західня опінія і тверде становище президента Картера у відношенні до пошанування людських прав спричинились до його звільнення та його переїзду на Захід. У розмові з журналістами д-р Штерн відмітив, що він був захоплений становищем президента Картера. При тому він додав, що „ми ніколи не повинні забувати тих, які залишилися в Совєтському Союзі, бо всі ті, які мають власну думку і бажають її висловити, живуть там у великій небезпеці. Ви навіть не уявляєте собі існуючої там ситуації", — заявив вже вільний сьогодні д-р Михайло Штерн.

Допомога українцям в Польщі є головною метою СФЛ і ООЛ

Під час відвідин в УНС. Сидять (зліва): гол. секретар УНС Володимир Сохан, голова Крайової Управи ООЛ Мирон Мицьо, голова Світової Федерації Лемків проф. д-р Іван Гвозда, гол. предсідник УНС Йосип Лисогір, гол. касир УНС пані Уляна Дячук, культ. освітній референт ООЛ Юліян Котляр, секретар ООЛ Петро Гарайда, заступник голови ООЛ Дмитро Барна та гол. організатор УНС Степан Гавриш.

Джерзі Сити, Н. Дж. (В. Л-ць). — Цього 1977 р. в червні і липні припадає 30-та річниця трагічної долі однієї вітки українського народу, а саме Лемківщини, яка переживала в тому часі страшні часи насильного вивозу населення з його прадідівських земель і нищення комуно-польськими наїзниками не тільки матеріяльного дорібку цілих поколінь, але також і нищення самого фізичного життя населення, головно тієї верстви, яка супротивлялася насильному вивозові і піддержувала активно збройно боротьбу частин Української Повстанської Армії, які боролися на цьому клаптику української

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holi days by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Правильне рішення

Минулого тижня Державний департамент відмовився видати в'їздні візи для трьох представників совєтських профспілок, які були одержали запрошення взяти участь в річній конвенції американської робітничої спілки портових вантажників, що проходить у Сієтл, Вашінгтон. Державний департамент базував своє рішення на законі ЗСА, який не дає дозволу на в'їзд будь-якому членові комуністичного уряду чи партії, як теж представникам організацій, контрольованих компартіями, хібащо уряд ЗСА видасть спеціяльний дозвіл.

З достовірних джерел стало відомо, що Державний департамент був готовий таки видати візи представникам совєтських профспілок, йдучи за вказівками президента Джіммі Картера, яий хоче знести будь-які обмеження на подорожування громадян чужих держав по Америці, але в останній хвилині Департамент змінив свою думку з уваги на опозицію Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій, (АФП—КІО) тобто, через опозицію найбільшої робітничої організації в ЗСА.

Деяким людям, які не орієнтуються в совєтській дійсності, може здаватися дивним, що робітничі спілки ЗСА противляться приїздові сюди представників робітничих спілок Совєтського Союзу. Однак, тут справді нема нічого дивного, коли взяти до уваги факт, що совєтські „профспілки'' не мають нічого спільного з робітничими спілками в правдивому розумінні того поняття. Як заявив Лейн Кіркленд, речник АФП—КІО, американський робітничий рух не визнає згаданих трьох представників совєтських „профспілок'' за репрезентантів робітників Совєтського Союзу, бо в СССР та інших комуністичних країнах нема дійсних робітничих спілок, а „так звані лідери профспілок фактично є панами над робітниками, бо є речники уряду СССР, а не робітників''.

І дійсно: совєтські „профспілки'' є складовою частиною совєтської урядової системи, контрольовані цілком комуністичною партією, яка заразом є „власником'' всіх совєтських індустріяльних, торговельних і сільсько-господарських підприємств. З уваги на те, що диктаторська компартія в той самий час є і працедавцем і має повну контролю над „профспілками'', то совєтські робітничі спілки фактично є фарсом. Вони ж не можуть домагатися вищих заробітних платень чи кращих умовин праці для своїх членів, ані виходити на страйк, бо ж хто видів, щоб хтось страйкував проти самого себе, тобто, щоб вповні контрольована компартією „профспілка'' страйкувала проти вповні контрольованого компартією працедавця— уряду СССР. Лідери совєтських „профспілок'' — це совєтські урядовці, які призначені компартією і завданням яких є визискувати робітників за якнайнижчу платню, а не дбати за добробут цих робітників.

Отже совєтські „профспілки'' бувши складовою частиною совєтської системи державного капіталізму, не мають нічого спільного з правдивим робітничим рухом. Таким чином американська робітнича організація АФП-КІО мала повну слушність, коли спротивилася приїздові трьох лідерів совєтських „профспілок'', а Державний департамент поступив правильно, коли взяв під увагу оправдану опозицію АФП-КІО і відмовив в'їздні візи тим речникам совєтського диктаторського уряду.

Вороги правди

Два місяці відділяє нас від запланованої раніше Европейської конференції для справ безпеки і співробітництва, яка тим разом відбуватиметься в столиці Югославії, Београді, і завданням якої є докладно переглянути дію Гельсінкської Угоди, підписаної літом 1975р. 33-ма европейськими державами, Совєтським Союзом і З'єднаними Стейтами Америки. Не дивно, що совєтські верховоди і їхні східньоевропейські вислужники, які ніколи й не думали додержуватись взятих на себе в Гельсінках зобов'язань, зчиняють такий великий галас довкола становища президента Джіммі Картера в обороні людських прав у цілому світі, а вперу чергу в Совєтському Союзі та інших комуністичних державах, які брутально порушують міжнародні домовлення щодо людських прав, особистої свободи громадян і національних прав і аспірацій інших народів. Існує вже сьогодні велика документація, підготовлена і опублікована дисидентськими групами в комуністичних державах,як також Комітетами нагляду за виконанням Гельсінкської Угоди як у Москві, так і в Україні, Литві, Грузії, Вірменії та інших республіках СССР, та в сателітних країнах, зокрема в Чехо-Словаччині, Польщі, Румунії, і навіть у „правовірних'' Мадярщині і Болгарії. Познайомившись із змістом опублікованих згаданими групами документів, а зокрема з добре опрацьованим меморандумом чехо-словацьких дисидентів названим „Хартія 77'' та Деклярацією і Меморандумом ч.І Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод, стає цілком ясно і зрозуміло, чому совєтські режимники і вороги правди з такою запопадливістю та поспіхом взялися ліквідувати дисидентські рухи і провідний актив Комітетів нагляду за виконаннямГельсінкської Угоди.

Окреме значення, як для Москви так і для вільного світу, мають документи, опрацьовані національними групами сприяння Гельсінкської Угоди, як, наприклад, української під керівництвом Миколи Руденка, литовської під зверхністю Томаса Венцслова, грузинської, до якої входив, між іншим, недавно заарештований агентами КҐБ письменник Звіяд Гамсакурдія, та інших, які вказують на боротьбу поневолених народів і їх постійний спротив московському центрові національних республік СССР. Пожвавлена діяльність груп сприяння саме на передодні другої фази Европейської конференції була також важким ударом для кремлівських ватажків, які мріяли про тотальну розправу над „українськими буржуазними націоналістами'', „еврейськими сіоністами'', „агентами західнього імперіялізму'' та іншими „зрадниками соціялізму''. Активність дисидентів розбудила совість Заходу, прийшла зміна уряду в ЗСА, а з нею зміна в закордонній політиці, наступило загальне протверезіння і критика стосованого в комуністичних країнах терору, а рівночасно з цим прийшла розгубленість комуністичних верховодів, які у своїй уяві побачили перспективи майбутнього, побачили упадок їхньої системи.

Тому цілком слушно Владімір Буковський та інші дисиденти кладуть наголос на піддержку рухів спротиву в СССР, знаючи, що вони являють собою початок кінця рабовласницької і народовбивчої комуно-російської імперії.

Петро Балей

ЩЕ ПРО ЕВРОКОМУНІЗМ

[порядком дискусії]

I

Стаття (м.б.) в „Свободі'' з 7 квітня ц.р. під наголовком „Французькі вибори: ще про еврокомунізм'' має дуже нездорові політичні тенденції.

Справа виборів у Франції це вже не проблема, а факт і зупинятися над тим, чи французи політично розумний нарід чи ні, не є нашим завданням. Наймудріші заходять під Іванову хату. Стародавній Рим належав до наймудріших політичних організацій світу і той пішов, врешті, на манівці та став жертвою варварів, які не мали найменшого поняття про „мудру політику''.

Тож зосередимо свою увагу тільки на тих пунктах згаданої статті, які, на мою думку, можуть викликати фальшиві уявлення про стан речей в західній Европі, і не тільки в Европі, у зв'язку з визвольним зусиллям українського народу.

Автор повторяє думку американських журналістів, яку уважний спостерігач політичної думки в Америці міг багато разів і при різних нагодах почути, що громадяни як Франції, так і Італії, властиво, не голосує за комуністів, а радше демонструє своє невдоволення з економічної незарадности існуючих демократичних режимів, бо опановані комуністичною партією муніципальні одиниці господарять багато краще ніж центральні некомуністичні уряди. Тут „господарять краще'' треба розуміти, що ті муніципалії задовольняють більше вимоги місцевих людей.

Таке твердження нагадує, передусім, рапорти американської місії з Китаю, що Мао це жаден комунізм, а тільки аграрні реформи. Коли б автор хотів дещо глибше проаналізувати причини тієї „кращої господарки'' льокальних комуністів, він знайшов би, що всі ці обильності комуністичної господарки годуються на вимушеному на центральному уряді фінансовому дефіциті. Це щось подібне до того, як в колишній Польщі довірений пахтяр при ледачому панському дворі вигодував своїх дітей на сметані і маслі, але дідич у міжчасі збанкрутував.

Розв'язати економічні проблеми в Західній Европі в конкуренції з державним капіталізмом Східньої Европи і з його однобічним наставленням на економічні користі, справа не дуже то легка для теперішніх режимів, а буде ще тяжча для т.зв. еврокомуністичних, про що московський автентичний марксизм прекрасно знає і хоч, по традиції, лає „єретиків'', але, будьмо певні, не має перед ними найменшого страху. В розрахунках совєтів ті евромарксисти це тільки зручний таран для повалення „буржуазно-капіталістичних'' мурів і зовсім легка жертва після перемоги над західніми демократіями. Пригадаймо собі аналогічну ситуацію між ленінською централізованою партією і українськими боротьбістами-комуністами чи соціял-ревоюціонерами, які також намагалися надавати марксизмові „людське обличчя''. І коли зважимо пропорцію сил в тих обидвох ситуаціях, ми, також, не будемо далеко від правди. Надіятись, що еврокомунізм з„людським обличчям'' устоїться супроти економічно-політичного тиску державного капіталізму совєтів і Китаю, з таким же успіхом, з яким муніципальні одиниці воюють з центральними урядами, повалення яких прагнуть, — це ж крайня наївність; а сподіватися від переможного еврокомунізму допомоги українському народові, це вже політична сновидність, що закроює на хронічну хворобу української політики. Зважмо фактичні умови:

Коли в нормальних стосунках економічного обороту Схід Европи міг би бути не тільки джерелом сирівця для індустріяльного Заходу, але й територією експансії промислового капіталу, як, це, наприклад, мало місце в стосунках між Голляндією і Англією в 16-17 століттях, між Англією і Америкою в 18-19 сторіччях, чи між Західньою Европою і царською імперією в 19-20 сторіччях, з чого користали не тільки капіталісти спонзоруючих суспільст, але й користав розвиток промисловости відсталих у свій час країн, така ситуація неможлива між Совєтським Союзом і переможним еврокомунізмом на Заході без цілковитого підкорення Заходу політично і економічно російському марксизмові,московському „Римові''. Бо ж не забуваймо, що всяка революція — без голосування чи після голосування — не обійдеться без поважної руїни існуючого промислового капіталу; вона, очевидно, не матиме аж таких розмірів, як на теренах колишньої царської імперії, якої не вдалося полатати навіть трьома п'ятирічками, але напевно буде досить поважна, щоб послабити економічне становище Заходу супроти східнього совєтського бльоку. Крім того, належить поважно сумніватися, чи переможні еврокомуністи потрапили б устоятися перед спокусою ліквідувати незалежність професійних спілок під економічним і політичним поглядом, закріпивши за собою диктаторську владу і економічну монополію країн.

Для з'єднання довір'я демократичних суспільств, комуністи завжди обіцяли і завжди обіцятимуть збереження демократичних засад в політиці. Це ж уже справа діялектики матеріялізму в обличчі „історичної необхідности''. Адже 1869 р. марксизм в Німеччині, щоб відповісти прагненням західніх суспільств, приймає назву соціял-демократії, бо тільки під гаслом демократії можна було прихилити вухо революційно наставленого проти деспотизму як міщанина, так і робітника та селянина. Поки марксизм виступав під назвою Комуністичної Ліги на Заході і під назвою Ліги боротьби за визволення робітничої кляси в Росії, членство таких політичних організацій складалося виключно з інтелігентів і напів-інтелігентів; щойно бандеролька „демократія'' почала з'єднувати симпатії до марксистів в широких колах населення. Сам Маркс в році 1847 писав „Комуністичний Маніфест'', в якому проголошував війну „буржуазії'', тобто західній демократії; в році 1849 він видавав „Нойє Райніше Цайтунг'' і назвав той часопис „органом демократії'', а вже в 1850 році, а березні, писав обіжник до членів Комуністичної Ліги, зміст і політична тактика якого залишається стрижевем політичної тактики всіх комуністичних партій по сьогоднішній день, і який він і Енгельс одверто назвали „проголошенням війни демократії''. Ідеологічних принципів нам і не треба відкидати, бо їх відкинув марксизм у дні свого народження, вчинивши ідеологію тільки знаряддям політичної філософії Маркса; і ті, хто тільки підходили до марксизму з ідеологічного боку, всі вони програли і будуть програвати в розгрі з тими, хто бачать в марксизмові тільки „фундаментальні умови всіх продуманих і послідовних ходів революційної тактики, (і) щоб винести на денне світло ті тактичні ходи, треба тільки приноровити теорію до економічних і політичних умов даної країни''. (Це автентична дефініція історичної теорії Маркса Енгельсом у листі до Вєри Засуліч, 23 квітня 1885р.)

Оборона прав народів і людини?...

В 1916 році українці Галичини не мали більшого „приятеля'' в цілому світі, як був Ленін. Критикуючи політику царату супроти українців, він писав у статті про сепаратний мир такі „сердечні'' речі: „Росія воює за Галичину, володіти якою їй треба особливо для задушення українського народу (крім Галичини в цього народу немає і бути не може куточка свободи, порівняної звичайно) ...„А на іншій сторінці тієї ж статті ще й таке на адресу того царату, який почав був „тайні'' переговори з Німечиною в справі сепаратного миру, здійснення якого Ленін дуже побоювався: „Німеччина дасть нам Галичину — це „нам'' особливо важно, щоб задушити український рух багатомільйонного народу, який історично ще спав донині, до свободи до рідної мови'' (!!)

В році ж 1920, коли конкретизувалося замирення з Польщею і мобілізована червона армія могла відпочивати, Ленін насильством тих військових частин систематично вихолощував українське село в такий жорстокий спосіб, що царському режимові в окупованій Галичині навіть і не снилося. (дивись: „В.І. Ленін про Україну'', т.2, ст. 465-6). Еврокомуністи мусіли б бути такі недотепні, як і деякі західні журналісти (не виключаючи українських), щоб відмовитись від так успішно випробуваної тактики.

[Продовження буде]

І. Дурбак

У 65-ЛІТТЯ ПЛАСТУ

(Огляд пластових етапів і поколінь з історичної перспективи).

(2)

Коли почалася Друга світова війна, у Кракові постав Український Центральний Комітет, а при ньому був Відділ Молоді — спершу під проводом пластового діяча мгр Я. Рака, пізніше інж. В. Татомира. Відділ Молоді продовжав працю Пласту на найдальше висунених західньоукраїнських землях — Лемківщині, Холмщині й Підляшші, зорганізував 282 Відділи. Відділи Молоді, які мали у програмі національно-суспільне виховання та фізкультуру, відбували відпочинкові табори на Холмщині, Підляшші, Ярославщині та Лемківщині. Вони продовжували традицію пластових таборів у Карпатах, хоч і без пластової назви. В дійсності — це був підпільний Пласт.

Четвертий етап — „таборовий". Він тривав від 1945 р. до 1949. З кінцем Другої світової війни в таборах „переміщених осіб" („Ді-Пі") опинилося понад 200,000 українців з усіх земель України. Це було табори допомогової американської організації УНРРА, пізніше ІРО. Протягом чотирьох років наші люди відновили майже всі наші організації, зорганізували наші церкви, шкільництво, культурно-освітнє, спортове життя. Відновлено Пласт, який став масовою організацією, одначе його ідейний рівень утримано. Придався тепер вишкіл провідників у добі „підпільного Пласту". Американці давали підмоги для розвитку фізкультури, тому Пласт займався у великій мірі спортом, мав можливість організувати літні табори молоді в Альпах для великого числа учасників. У 1946 р. в Реґенсбурзі відбувся Пластовий Конгрес, що визначив напрямні на майбутнє, передбачаючи масовий виїзд за океани.

П'ятий етап Пласту — заокеанський, почався в 1949 році. Пластові станиці зорганізовано в Австралії, Америці, Аргентині, Канаді. Крім того, залишилися пластові організації в Німеччині та в Англії. Скрізь там постали Крайові Пластові Старшини, що подбали про домівки, площі, побудували приміщення для таборів, навіть каплиці та церковці. Про цей етап знаємо найбільше, тому немає потреби ширше згадувати про нього.

Тепер у Пласті маємо чотири пластові покоління:

1. З-перед Першої світової війни (1911-1914), що має понад 70 років;
2. Між двома світовими війнами, що має вже 50-60 років;
3. Таборове покоління, що має вже 40 років;
4. Заокеанське покоління, народжене вже за океанами.

Перші два пластові покоління народилися й жили на українських землях, мали велике ідейне наснаження, були одержимі гарячим бажанням боротьби за волю України, наражували своє життя, терпіли важкі переслідування на своєму героїчному шляху до сонця волі.

На чужих землях цей запал молоді остигав помітно, знання української мови занепадає, занепадає любов до рідної пісні, культури, мистецтва. Байдужість до пластової преси, української книжки, всього українства в наслідок шкідливого впливу чужого оточення, мішаних подруж. Два величаві пластові здвиги на Вовчій Тропі в роках 1962 і в 1972 доказали живучість Пласту, що завдяки одержимості й невсипущій праці його провідників сповняє дальше свою відповідальну працю: виховання еліти, що займе становища наших старших віком провідників на всіх ділянках нашого життя. Пластове життя відбувається у станицях і в куренях. Улади новацтва, юнацтва, старших пластунів і сеньйорів створюють пластову систему, що їй ревно допомагає Пласт-приятель, молоді батьки новаків і юнаків, що вже стали сеньйорами і стараються защепити у своїх дітей пластові ідеали вірности Богові й Україні.

На порозі 65-ліття Пласту варто і треба застановитися над тим, що дав Пласт українському народові, чим спричинився до нашої визвольної боротьби, які нові цінноші, вартості вніс у наше життя, яка ідейна постава плас-

(Закінчення на стор. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

Шевченко в Бостоні

Важко похилились в задумі стурбовані та й зажурені голови членів політичного перелазу в клюбі „Лис Микита'' в Ню Йорку...

— От, і діждався наш Пророк пошани у вільному світі, на старості років, — зідхнув дядя з козацькими, майже шевченківськими вусами. — Той, хто снив і мріяв, коли Україна діждеться свого Вашінґтона — сидить нині в Бостоні, під американським караулом, обвинувачений за крадіж оселедців!

— Ну, сам він особисто, скажемо, не сидить, — поправив передбесідника земляк, що його звали на перелазі ливанським амбасадором. — Це тільки корабель такий заарештований, що носить чесне Тарасове ім'я. Та хоч би це було відповідне судно, ну, скажемо, авіоматка, чи міноносець, в найгіршому випадку... А це проста рибальська джалапіта!

— В цьому саме пробивається їхня совєтська перфідія! - сказав огірчено патріот, що попивав скача „на скалах''. — Охристили „Тарасом Шевченком'' паршивеньку шалюпу і післали рибалити на заборонені води! А чому вони не вислали в такій місії „Александра Пушкіна'' чи якогось іншого „Максима Ґорького''?.. Чому? — питаю! А тому, що вони нарочно, по-плану, хотіли скомпромітувати нашого генія, первоначальника всіх революціонерів і дисидентів! Ось чому запрягли Тараса Григоровича до нелеґальної риболовлі.

Я вас дуже перепрашаю, пане товаришу, — підняв угору палець пан меценас, смакун німецького пива. — Ми ще фактично не знаємо, як там було насправді з цією риболовлею... А може там, під тими рибами, заховано якусь секретну машинерію, якісь підслухові апарати, чи щось подібне?

— Тоді виходить ще гірша для нас компромітація! — вдарив кулаком по ляді вищезгаданий патріот. — Панове, якби ми тоді виглядали, якби американська преса розтрубіла по всьому світу, що „Тарас Шевченко'' займається шпигунством?!

— То що робимо, панове-друзі? — спитав пан меценас, підсумовуючи дискусію. — Висилаємо протест до Вашінґтону, чи звертаємось з пропозицією до Союзу Українок Америки, щоб наші пані влаштували з цього приводу триденну голодівку?

Ікер

Ірина Петренко-Федишин

МОЯ ВІДПОВІДЬ

Панель з участю чотирьох дискутантів під проводом Я. Гніздовського — „Де ми стоїмо в мистецтві", який відбувся в УВАН-і — мав на меті порушити цю важливу справу серед ширшого громадянства, а зокрема серед самих мистців та інших діячів культури.

У моїх коротких заувагах я старалася дати об'єктивну аналізу стану сучасного українського мистецтва. На такому форумі можна було сподіватися поважної реакції та дальшої виміни думок і, в результаті, конструктивної постави з боку мистців і причетних осіб, яким українське мистецтво і культура не є байдужі.

Тут цікаво відмітити, що хоча панель був на форумі УВАН-у, поважної наукової інституції, та був неодноразово оголошуваний в пресі, на нього мистці, включно з п. Андрусевим, автором критики цієї дискусії (що була надрукована в „Свободі" в 5-х частинах), не з'явилися.

Ця надзвичайно неґативна і часто не-до-теми реакція п. Андрусева в загальному зводиться майже до персональної „вендети" проти двох панелісток з „молодшої ґенерації" — Аркадії Оленської-Петришин та Ірини Петренко-Федишин. В ній він гостро засуджує „обі пані" за те, що вони посміли мати свою думку про теперішній стан українського мистецтва та ще її так чітко і, за його словами, „з ерудицією і блискучою фразеологією" висловили.

Також видно, що у п. Андрусева нечисте сумління за стан українського мистецтва і це мабуть спонукало його прийняти на себе всю вину за все неґативне в нашому мистецтві, виступаючи як одинокий речник і провідник всіх українських мистців (мертвих, живих і ненароджених) та загально всього українського суспільства, яких так безпідставно і неслушно, на його думку, „заатакували" „обі пані"!

П. Андрусів базує свою критику на репортажі з панелю, а не на дійсних доповідях і дискусії, яких він не чув, бо там не був. Одначе, він картає „обі пані" за „аґресивний тон", „брак аналізи фактів", „гладку фразеологію" та інші „блуди", яких п. Андрусів, як непомильний авторитет і арбітр українського мистецтва, взяв на себе „корегувати".

Іронічним і „згориглядним" тоном п. Андрусів то полає одну пані то другу, а потім обох разом, не розбираючи хто, що і як сказав. Хоча ми мали деякі подібні думки, то наші доповіді не були ідентичні і ми також не є сіямські близнята, яких не можна розрізнити, а дві різні особи, подібність яких хіба тільки в наших прізвищах, і то по наших чоловіках!

Так, я не відступаю і не відмовляюсь від моїх критичних зауваг на панелі за турбуючий стан нашого мистецтва і взагалі нашої культури під сучасну пору, і готова прийняти за це належну частину відповідальности і критики. До речі, ніхто з панелістів нікого особисто не критикував чи взагалі згадував. Це також відносилось до п. Андрусева, якого ніхто ні одним словом не згадав, ані як мистця, ані як мистецтвознавця. Тому так дивно, що п. Адрусів взяв на себе всю вину і відповідальність за все що є негаразд в українському мистецтві.

Дальше, яка ціль його неприхильної тиради проти „молодшої ґенерації''? Хіба тільки те, що п. Андрусів хотів би нас, як нетямущих підлітків, знеохотити та відіпхати, щоб ми не мішались в справи, в яких тільки п. Андрусів має комплетну компетенцію, правильне зрозуміння здібність аналізувати сучасну ситуацію не тільки в українському , але й світовому мистецтві.

В іншому місці, п. Андрусів згірдливо повчає про те, що ще поки „обі пані" народилися, то він вже був на „світовій арені". Місце п. Андрусева в світовому мистецтві ще мабуть не зовсім встановлене і ми це облишимо майбутнім мистецтвознавцям. Правда, мені ще не є 70 років, але до наймолодших я себе, на жаль, вже не можу зарахувати. І це не значить, що я є нетямуща і некомпетентна в ділянці мистецтва. (Вже добрих, 15 років як займаюся історією і філософією мистецтва та малюванням, і в додатку вже 10 років як викладаю мистецтво на американському університеті).

Згідно з п. Андрусевим, нібито, „повчивши українських мистців і суспільство", „обі пані" ані ділом ані словом не стараються такий незадовільний стан поправити. Знову ж, якби він був присутній в УВАН-і, то він почув би, що я особисто ставила ряд питань, на які не претендувала мати готові відповіді і розв'язки, та що в першу чергу я спрямовувала цю критику до себе і до сучасно-активних українськи мистців, а не мала жадної претенсії до „померших чи емеритів з медікером", чи до п. Андрусева особисто.

Закид п. Андрусева, що нібито „обі пані" відділяють українську людину від американського суспільства „уявним берлінським муром", є цілковито абсурдним. У своїй доповіді я раз-у-раз апелювала до українських мистців не ізолюватись, а ставати рівноправними членами американської спільноти своїми працями і досягненнями. Хай би п. Андрусів добре застановився, хто сприяє такому „блискучому відокремленні" від усього світу і хто робить нас „маргінальними'' та вічно-еміґрантськими дилетантами в мистецтві, в науці і культурі взагалі?

Не знаходячи нічого позитивного ані в доповідях ані в діяльності „обох пань", п. Андрусів щедро нагороджує себе похвалами за свою організаційну, освітню і мистецьку діяльність. (Між іншим, приписуючи собі кредит за вироблення мистецького смаку загально в українському суспільстві, а особливо за високо-софістикований смак відомих меценатів українського модерного мистецтва, яких він називає поіменно).

І так вичисливши всі свої заслуги перед українським мистецтвом і громадянством, п. Андрусів критикує мене особисто в дуже гострий спосіб за те, що я ніколи не стала членом ОМУА та, мовляв, „хитро-мудро від труду та відповідальної праці ховалася''. Не знаючи ближчих фактів про мене особисто, тут п. Андрусів мене змушує до самооборони у коротенькому життєписі.

Поперше, протягом довшого часу я не жила в Ню Йорку, подруге, не тільки в організації можна щось зробити для української справи, але також індивідуально професійною і освітньою працею. Тут я згідна з Я. Гніздовським, який сказав, що перший обов'язок мистця є його творча праця, бо якби мистці займалися громадською і організаційною працею, то по деякому часі не було б що виставляти і кого організовувати. Творча праця

(Закінчення на стор. 3-ій)

МОЯ ВІДПОВІДЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вимагає всецілої концентрації та постійної праці, щоб результат був на професійному а не на дилетанському рівні. На мою думку, наша ціла біда полягає якраз в тому, що багато українських талановитих людей, абстрагуючи від причин, не могли чи не можуть всеціло віддатися цій всепоглощуючій творчій праці і в результаті не використали і не розвинули своїх потенціялів до найвищого ступня.

Дальше, нехай п. Андрусів не завидує „добре платних посад" молодшої ґенерації, бо вони їм не легко дісталися. Якщо йдеться про мене особисто, то по приїзді до Америки в 50-х роках моя енергія і час йшли на заробіткову працю (яка не була професорською), а згодом на студії. Я продовжувала студіювати після того, коли стала матірю двох дітей. І тоді, замість критикувати, якби п. Андрусів посидів або повіз би до парку, а згодом на українознавство, музику чи балет моїх дітей хоч на кілька годин, я дуже радо засідала б та займалася б провідництвом українського мистецтва!

Попри всі ці родинні обов'язки, які не є легкі, як кожна жінка і мама знає, я зуміла здобути солідну вищу освіту та влаштуватися професійно як університетський викладач та самостійний маляр. Від років займаюся науковою і публіцистичною працею в ділянці мистецтва і друкую свої статті в „Сучасності" та інших журналах і даю усні реферати. Також я є активним членом УВАН-у та останньо активізуюся в Українському Інституті Америки. По суботах допомагаю в школі українознавства, до якої ходить моя донька. І як Бог дасть здоров'я та дочекати віку п. Андрусева, то я повинна це не одне зробити як мистець і мистецтвознавець та як свідома українка.

Щобільше, я ніколи не критикувала тих, що старалися і стараються робити що можуть, а тільки тих що одягають „мантію" мистецько-культурного провідництва, при тому нічого конкретного і конструктивного не роблять, а до того ще вимагають великих подяк і почестей від суспільства. Та врешті тут справа не в організаціях і організаторах (очевидно вони конечні і корисні), але в стандартах, які вони ставлять або не ставлять перед собою та своїми професійними колеґами.

Найбільш безпідставною і злосливою образою з боку п. Андрусева є його закид браку патріотизму у мене, на який я гостро і з обуренням протестую! „Чи я ще дальше є українкою чи американкою?" Звичайно, я є американською горожанкою(так само як мабуть і п.Андрусів)і то з почуттям льояльности і обовязку до цієї так щедрої до нас еміґрантів країни. Все це не означає що я забула і відцуралася свого походження, а навпаки за нього ніколи не забуваю та ще й своїх дітей виховую на свідомих українців!

Якщо нам усім, без огляду на вік і погляди, залежить в першу чергу на українській культурі, а не на особистих почестях, то нам треба частішою виміни думок в дусі толерантности і взаємної пошани, а не зневажання один одного. Нам треба повної співпраці в шуканні найкращих розв'язок до проблем, перед якими ми всі стоїмо.

Судячи по духові і тоні свого критичного „експозе",п. Андрусів вживає методів і стилю відомих цензорів культури в іншій політичній системі, які також з таким густом і ненавистю кастиґують інтелектуальних інодумців тільки за те що вони мають свою думку, або хочуть внести якісь зміни в незадовільну існуючу дійсність. Ще менш доцільною є його замітка про вік, медікер і Баунд Брук, які тут не при чому.

На кінець, ніхто з „обох пань" не вимагав „революції" від „емеритів з медікером", і якщо п. Андрусів вважає себе більшим мистцем, мистецтвознавцем та кращим українським патріотом тільки тому, що він довше прожив на світі, то вибачайте, це є доказом інтелектуального банкрутства, тенденційної необ'єктивности та непрофесійного підходу до справ.

Поклін Вашінґтонської громади Тарасові Шевченкові

Усе, що стає рутиною, керованою формальним обов'язком в громадському житті, наражується на небезпеку, що може стати нудним, без пориваючого змісту, без спонтанного відношення організаторів і учасників до самої ідеї, яку відзначають. Здається, що і традиційні — і обов'язкові роковини не вільні від такої небезпеки: адже відзначуємо їх усюди, де тільки гуртуються Шевченкові земляки, рік-річно уже більше як сторіччя. Тому приємно звітувати про святкування, яке було не трафаретне, а відсвіжуюче, зі змістом, що зблизив Шевченкову проблему до сучасної дійсности, і поставив мистецьку програму на справді високий рівень.

Як звичайно, відзначування Шевченкових роковин у столиці почалося складанням вінків громадськими організаціями під пам'ятником Шевченка, заходом Відділу УККА, в неділю, 6-го березня. Місцева Група УВАН і Осередок НТШ, по традиції відбули спільну наукову Шевченківську Конференцію 11-го березня. Але по старій традиції, якій уже минуло 25 років, головне, загально громадське Шевченківське свято організувало Об'єднання Українців Вашінгтону, цим разом у співпраці з місцевою групою УВАН та Осередком НТШ.

Святкування, у формі концерту, відбулося в неділю, 13-го березня 1977р. в авдиторії Літтл Флоуер Чирч в Бетесді, в Метрополітальній Окрузі. Проводив голова Об'єднання, інж. Іван Сось.

Святкова промова часто терпить від того, що промовець хоче сказати „все про Шевченка"; вона стаєціннішою, коли обмежується до однієї проблеми, вглиблюючись в неї і розглядаючи її широко. Такою була доповідь ред. Дмитра Корбутяка, яка відкрила програму. Тема „Тарас Шевченко і сучасна Україна" поставила постать і творчість Шевченка в осередку політично-пропаґандивних і русифікаційних намагань совєтського режиму, отже в зовсім актуальний і пекучий аспект. Логічне опрацювання і відповідне фактичне ілюстрування тез дало справді переконливу і цікаву доповідь.

Друге слово мав професор Гарвардського університету в Вашінгтоні Л. Калгун, який говорив на тему „Шевченко й Олдрич", даючи паралельні сильвети цих двох велетнів слова — писаного і сценічно-драматичного, — їх життьового коріння у невільництві і життьового шляху до вершин, їх зустрічі й приязнь.

Усю дальшу частину програми присвячено музичному мистецтву: сольо співові мецдо-сопрано Ренати Бабак, скрипковому сольові Адріяна Бриттана та фортепіяновому — Томи Гринькова; цей останній дав теж фортепіяновий супровід обоїм першим.

Хочеться тут повторити однозгідне твердження, яке можна було почути багато разів від захоплених слухачів: що це був один із найкращих концертів у столиці — мистецьким рівнем і виконанням.

Ренату Бабак чули ми скоро після її приїзду в цю країну і з того часу залишились у нас враження великої артистки з неабияким голосом і виконавчим талантом. Тепер це враження тільки скріпилося й поглибилося. Р.Бабак відспівала у першій частині „Богородице Діво" Гнатишина; „Розвійтеся з вітром" Франка Степового; „За думою дума" Шевченка-Степового; та „Нащо мені чорні брови" Шевченка-Бонковського. У другій половині концерту співачка співала: „Така її доля" Шевченка-Заремби; „Мені однаково" Шевченка-Лисенка; „Уна воче поко фа" Россіні і „Гопака" (з„Гайдамаків") Шевченка-Мусоргського.

Адріян Бриттан (скрипка) і Тома Гриньків (фортепіяно) виступили у Вашінгтоні вперше. Попередила їх вже давно заслужена репутація як визначних майстрів, і столична публіка з великою приємністю слухала їх і прилучилась своїми враженнями до цієї репутації. Адріян Бриттан відіграв у першій половині концерту „Ревері емпромптю" Косенка та „Сольо фантазію" Романо, а в другій — „Сонату Г дур" Тартіні і бравурні „Циганські мелодії" Де Сарасате.

Тома Гриньків відіграв „Сонату, опус I" Ревуцького та „Пассакалія" Косенка. А його мистецький супровід Ренаті Бабак та Адріянові Бриттанові підносили їхні виступи до висоти дуетів, а не тільки сольо з акомпаньяментом.

Відносно невелика Вашінгтонська громада виповнила залю великим числом — понад триста осіб. — Вона не тільки щиро оплескувала учасників програми, але й висловила мистцям своє признання і вдячність вшановуючи їх повстанням з місць.

юст

СПОРТ

Редаґує О. Твардовський

„Леви" Чікаго — „Марунс" СК 6:5 [1:1]

У неділю, 27-го березня „Леви" відбули півфінальні змагання за професійну Чашу ЗСА (Девара) зі сильною італійською дружиною „Марунс". Нормальний час гри та дві догривки закінчилися реміcовим вислідом 1:1. Остаточно перемогу перерішили карні стріли. Із 5-ти стрілів „Леви" здобули 5 голів, а „Марунс" тільки 4, тим самим „Леви" закваліфікувалися до Стейтового фіналу.

У першій половині „Леви" переважали, завдяки чому Микола Шлапак з подачі свого брата — Б.Шлапака здобув ведення 1:0. Перед цим Б.Шлапак вмістив головкою м'яч в сітку воріт „Марунс", одначе суддя не признав ґоля.

На жаль, після перерви „Леви" дещо сповільнили темпо і цим дозволили італійцям вирівняти вислід 1:1. Догривки не принесли змін, бо обидві дружини грали дуже обережно. Отже, прийшлося суддям зарядити серію карних копів, якими, як вже згадано „Леви" перерішили цю важливу зустріч у свою користь.

Ці перші змагання на зеленій мураві „Леви" заграли задовільно. Наші змагуни грали амбітно, швидко стартували на м'яч, комбінували. Не все виходило ще, як слід, але при дальших належних тренінгах дружина може справити приємну для Т-ва несподіванку. Добре показали себе три колишні юнаки: Колінченко, М.Шлапак і Ю.Мішалов. Це вихованці УАСТ „Леви", які сподіваємося виб'ються на добрих змагунів.

Склад „Левів": Рой, Колінченко, Кіпка, Полтонен, Ґузелла, Крат, Збережний, Манько, Б.Шлапак, Лазло, М.Шлапак, Ю. Мішалов. Провідник А. Гординський.

У фіналі „Леви" стрінуться з хорватами, минулорічними першунами.

Тієї ж неділі ввечері, у власному Домі, відбулися Загальні Збори Т-ва, на яких обрано нову Управу на чолі із Ігорем Задорожним. Відмолоджений склад Управи напевно причиниться до пожвавлення діяльности УАСТ „Леви".

Роман Б.Припхан

У 65-ЛІТТЯ ПЛАСТУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тунства, світовідчування і світосприймання?

Пласт дав українському народові значне число характерних, високоідейних, жертвенних, повних посвяти й відданости діячів і провідників у всіх ділянках, зокрема військовиків, підпільників, повстанців, які здивували світ своїм героїзмом. Необхідно видати історію Пласту з поданням усіх визначних пластунів і пластунок, що відіграли почесну ролю в житті українського народу. Пласт був і є великою школою національного виховання. На жаль, він міг існувати тільки на західньоукраїнських землях. Якби Пласт міг був діяти на всіх українських землях — тоді напевно існувала б Українська Держава від 1917 року.

Тому треба нам усіми способами змагати до того, щоб високі пластові ідеали служби Богові й Україні бути втримані в серцях нашої пластової молоді, щоб пластові прапори повернулися на рідні землі несплямлені, та щоб вони звіщали нашу перемогу!

Добре було б, якби усі учасники XIII Пластового З'їзду усвідомили собі, яку славну й почесну ролю сповнив Пласт у новітній історії України, даючи „христолюбиве воїнство України" до рядів УСС, УГА, Армії УНР, Карпатської Січі, УПА, I.Дивізії УНА, підпільників до УВО та ОУН, провідників на всіх ділянках життя. Але рівночасно це зобов'язує нас усіх продовжати цей недокінчений бій за визволення України з-під московського ярма — всіми силами і способами, доступними на чужині.

Якби щось із того лицарського, козацького духа боротьби за рідний нарід і край, що окрилював наших перших пластунів, залишилося назавжди в серцях і головах наших сучасних пластунів на чужині, тоді ці думки, висловлені в цій статті, не будуть даремними.

В ДЕВ'ЯТНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ НЕВІДЖАЛУВАНОЇ СМЕРТИ
мого Незабутнього ЧОЛОВІКА

д-ра мед. св. п.
ОЛЕКСАНДРА ПЛІТАСА

Дивізійного лікаря Армії УНР, Лицаря Ордену Залізного Хреста
буде відслужена
ПАНАХИДА
в середу, 27 квітня 1977 р., о год. 1 по пол.
НА МІСЦІ ЙОГО СПОЧИНКУ
на Українському Цвинтарі св. Андрія
в САВТ БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

ДРУЖИНА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
бл. п.

СТЕФАНІЇ КАРАПІНКИ

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

дня 27-го квітня 1977 року
о год. 8-ій рано, в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку;
о год. 8:30 рано, в церкві св. Юрія в Пітсбурґу;
о год. 8-ій рано, в церкві Пресвятої Богородиці в Морґентавні;
о год. 10-ій рано — СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ в церкві Пресвятої Тройці в Кергонксоні.

Про молитви просять —
МУЖ, ДІТИ і РОДИНА

В глибокому горю, ділимося сумною вісткою,
що в ночі, зі середи на четвер, 21-го квітня 1977 р., ненадійно,
на удар серця, відійшов у Вічність,
наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

сл. п. інж. артист-маляр

ЮРІЙ МАТУШЕВСЬКИЙ

нар. 1905 р. в Україні.

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 22-го квітня 1977 року о год. 6:30 вечора в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул., Ню Йорк, Н. Й.

ПОХОРОН в суботу, 23-го квітня 1977 р. о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Володимира, 160 Захід 82-га вул. в Ню Йорку, а після Служби Божої на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — АНГЕЛИНА
донька — ОКСАНА БАКУМ з мужем ВОЛОДИМИРОМ і дітьми БОРИСОМ і МАРКОМ
Родини — ЗАДОЯННИХ в Ню Йорку і
родини ДОМАРАЦЬКИХ в Канаді
Рідня в Україні і ЗСА

Спи, спокійно Дорогий Мужу і Тату, нехай Тобі присниться Україна.

Хор „Думка" в Торонті

Мішаний хор „Думка" відвідав Торонто з гостинним концертом. Понад 60 хористів і хористок не побоялися 12-годинної їзди автобусом взимі і приїхали до нас у неділю 20-го лютого, після успішного концерту, з тією самою програмою в Рочестері, попереднього дня.

На протязі 27-літнього існування, хор мав п'ятьох диригентів. Основником хору „Думка" і першим диригентом його був Льоньо Крушельницький. Він заснував чоловічий хор. Другим диригентом з черги був Олександер Микитюк. Третім — Іван Задорожний, а відтак — Олександер Берник. Передостаннім з черги — Ігор Соневицький. Тепер з хором працює його шостий диригент Семен Комірний-молодий, динамічний і завжди усміхнений. Народився в Ясіню на Закарпатті та прибув трьома роками прибув до Америки.

В часі розвитку та росту хор перемінився на мішаний хор, а недавно створився коло „Думки" молодечий хор — „Молода думка", якою диригує Семен Комірний.

Новий диригент Семен Комірний здобув свою музичну освіту в Ужгороді, завершуючи її дипломом диригентури, та дипломом сольфежа та теорії музики. Потім вчився приватно у Львові та в Ленінграді. В розмові він згадав, як диригував своїм першим хором, шкільною молоддю, маючи 16 літ. Відтоді він любить пісню, працю з музикою, та завжди шукає щось нового для поширення репертуару.

Програма в Торонті була цікава. Почули ми кілька творів, які у нас ще не виконувано. Хор „Думка" відкрив програму концерту „новорічним привітанням" „З новим Роком", яке спеціяльно для „Думки" написав Іван Недільський. Пісню виконано бадьоро, з радісним настроєм, хоча може трохи за голосно. Так само в 34-му Концерті композитора Бортнянського, на початку, здавалося, що хор ще не відчув акустики залі. Концерт прозвучав святочно, тільки чоловічі голоси місцями були не зовсім чисті. Дуже добрі декрешенда, здисципліновані викінчення фраз, та гарна кінцева каденца. „Сонце заходить" Іконника — це новий та цікавий твір. Він побудований з короткого мотиву, а хотілося б почути до тих слів довші мелодійні лінії. Хор виконав його вправно, хоча в декотрих крешендах форте було зарізке. „Болеро" композитора Сен-Сана мало гарний настрій, але тенори ще не звучали чисто. „Стоїть гора високая" — народна пісня, обробка Кирейка, соліст Юрій Штогрин. Хор осягнув чудового повного злиття в словах „...а три верби схилилися..." Голос соліста приємний, темпо трохи заповільне, можна б використати більше рубато. „Тиха вода" — народна закарпатська пісня, обробка Попенка була останньою точкою мішаного хору.

Далі в програмі був сольовий виступ Євгена Титли. Він проспівав „Арію Степана" з музичної оперети-комедії, „За двома зайцями" Рождественського, та „Удовицю я любив" Кропивницького, обробка Косенка. Євген Титла звучав приємно, головно в другій пісні.

„Гагілка" — обробка Людкевича, виконав жіночий хор. В частині „Янчику-Пополянчику" хор мав чудовий ритм. В частині „Ой, не ходи качурику" дуже добрі гармонійні переливи. З недокінченої опери „На русальчин Великдень" композитора Леонтовича жіночий хор виконав „Ти єдина у нас". Розмова Русалки з Козаком (солісти Євгенія Турянська та Василь Тершаковець), вийшла вдало, з добрим відчуттям стилю та настрою. Ці дві композиції і наступна „Сцена" Леонтовича з тієї самої опери для мішаного хору були рішучо найкраще виконані в першій половині програми.

Після перерви солістка хору Євгенія Турянська заспівала, Дворжака „Пісню Русалки" з опери „Русалка" чеською мовою з не надто правильною вимовою. „Нащо мені чорні брови" обробка Бонковського, та „Пісню Доретти" з опери „Рондіна" Пуччіні. Солістка має дуже приємне сопрано та милу появу на сцені. Помимо хвилевої недиспозиції, мабуть через простуду або втому з дороги вийшла гарно. Шкода, що співачка не мала іншого репертуару. В її повному, гарному голосі цікаво було б почути українські арії.

„Ой у лузі" Людкевича знові виконав мішаний хор. Дуже гарний був початок, (чоловічі голоси), сопрани мусять брати високі ноти більш відважно. „Степ—степом" — Шашкевича виконано приємно зі солісткою Аллою Грогуль, альтом. Трохи більше відкритий голос солістки був би краще відбивав від хору. Не хочеться чути в пісні слово „солдатом". Але заміненє „козаком" також не виходить, бо дістає неприродний наголос. „Поговір" композитора Россіні хор виконав чудово. Прецизний ритм, чиста інтонація, фразування, зіспіваність...—доказали, що „Думка" справді належить до наших найкращих хорових одиниць. „Садок вишневий" — композитора Вахнянина був приємний, хоча тенори були трохи заякраві. Кінцева фраза „...та соловейко не затих..." вийшла чудово! „Тече вода в синє море" - Лятошинського — це був один з найкращих творів на програмі. Повторний і одноманітний мотив „тече вода..." в декрешендi у тенорів і басів створив справжній настрій безперервної течії води. Дуже добре виконано! „Чотири вола пасу я" — народна пісня, обробка Кос-Анатольського, з дуже гарним соло Євгенії Турянської, на тлі хорового мурмурандо, викликало перед нашими очами картину карпатських полонин...

Після уривку з опери „Мілана" — Григорія Майбороди, виконано „Верховино, світку ти наш". Ця кінцева точка в новому свіжому та оригінальному опрацюванні композитора Задора мала доброго соліста Ігоря Раковського. Головокружне темпо коломийок, дуже добра дикція хористів, широкий настрій — на зміну з темпераментним, викликали бурю оплесків. Усміхнений диригент Семен Комірний та щасливі хористи мусили повторити частину пісні.

Слухачі приймали „Думку" дуже тепло, гості з Ню Йорку дістали багато квітів і оплесків.

По концерті відбулася зустріч хору „Думка" з представниками торонтонських хорів, преси та ентузіястами хорової пісні. Зустріч була в залі церкви св. Покрови. При сердечній розмові та вечері, всі мали нагоду познайомитися. Вечером проводив А. Пашковський, колишній член хору „Думка", а тепер мешканець Торонта, та організатор цього концерту.

На закінчення голова хору „Думка", Юрій Штогрин, висловив свою подяку А. Пашковському, торонтонським хорам, та висказав кілька цікавих думок про завдання хорів та української пісні на еміграції і прочитав резолюцію: ...В обличчі страшного терору і погрому московськими катами, над найбільш культурним скарбом нашої душі — нашою невмирущою піснею — на нашій рідній Україні — ми члени Великої Світової Родини, зібрані на товариській зустрічі в Торонті — Канада, з нагоди концерту „Думки" з Ню Йорку, 20-го лютого 1977 року, постановляємо: Створити Вісь Торонто — Ню Йорк і в найближчому часі скликати З'їзд-панель в справі оборони нашої пісні і в справі створення Центру, який зміг би зайнятися зорганізуванням і затісненням співжиття поміж поодинокими хорами та плянам їхньої праці на майбутнє..."

Торонтонська громада прощала хор „Думка", бажаючи їм багато успіхів і росту та скорого побачення в Торонті.

Оксана Бризгун-Соколик

Чотири наукові конференції УНІГУ цієї весни

Кембридж (ФКУ-13) — Для науковців в Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету (УНІГУ) цьогорічна весна буде досить активною. До початку літа УНІГУ гоститиме чотири важливі наукові з'їзди, які пов'язані з українською проблематикою. Перший з них, цьогорічна конференція Славістичної Асоціяції терену Нової Англії, вже відбувся. Тепер на 28-го на 29-го квітня заплановано наукову конференцію, присвячену Австро-Угорщині, яка відбудеться в будинку УНІГУ. Конференція стала можливою через підтримку Центру досліджень мов і теренів Совєтського Союзу та Східної Европи. Багато уваги буде уділено на дослідження національних культур, що знаходились а межах бувшої Австро-Угорської імперії, а зокрема проблемам національностей в Галичині. Організатором конференції є молодий український науковець, д-р Франко Сисин, який тепер викладає східньоевропейську історію на Гарвардському Університеті.

При кінці травня в приміщеннях УНІГУ відбудеться друга наукова конференція Постійної Конференції Українських Студій (ПКУС II), яку тепер очолює проф. д-р Богдан Романенчук. В травні минулого року відбулася, як відомо, конвенція ПКУС I, присвячена сторіччю Лесі Українки й Емського указу, а конвенція ПКУС II вщілості присвячена справі посиленої русифікації в сучасній Україні. Доповідачі братимуть до уваги різні аспекти цієї проблеми.

Остання весняна наукова конференція, темою якої буде огляд релігії в Україні, відбудеться від 2-го до 4-го червня. Її спонзорують разом з УНІГУ і Гарвардська Теологічна Школа. Організатором симпозіюму є Едвард Касинець, науковий співробітник УНІГУ. В конференції передбачається участь науковців з Европи. Доповідачі говоритимуть про релігію в Україні, починаючи з часів Київської Руси аж до сьогоднішніх днів.

Не може бути сумніву, що наші наукові шукають усіх можливостей, щоб розвинути досліди української історії, літератури, мови та культури. Але, щоб мати повний успіх — доповіді, виголошені на цих конференціях — потрібно надрукувати. Друковане слово понесе науку про Україну широко поза гурт науковців, учасників конференції. Тут слід відмітити завдання української громади, яка своєю жертвенністю створила умови для існування Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, що сьогодні уможливлює відбуття цих конференцій. Але тепер, весною 1977 року, ще не можна плянувати друкування фундації УНІГУ. А це в свою чергу залежить від щирої жертвенности широких верств українського суспільства. Отже, не зменшуймо нашої жертвенности і не сповільнюймо дальшої праці наших науковців. Жертвуймо щиро на завершення УНІГУ!

Загальний національний прибуток зріс на 5.2 відсотка

Вашінгтон. — Департамент торгівлі інформує, що протягом перших 3-ох місяців цього року загальний національний прибуток, тобто, сума цілої продукції і послуг в країні, виявив 5.2-відсотковий зріст, що є найвищим зростом на останніх 12 місяців, не зважаючи на те, що цьогорічна зима була дуже гостра і спричинилася до тимчасового закриття багатьох фабрик. Речники Департаменту торгівлі інформують, що зріст в загальним національним прибутку треба завдячувати головним чином фактові, що протягом останніх 3-ох місяців американські продуценти автомобілів продали велику кількість авт. Протягом останнього кварталу також дещо зменшився рівень безробіття. Отже, передбачування урядових економістів і спеціялістів із приватного сектора, що економічна ситуація країни буде постійно поліпшуватися, були правильні — заявили речники Департаменту торгівлі.

Допомога українцям...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

землі, охоронюючи населення перед брутальною поведінкою окупантів.

З метою більшого розголошення тих сумних і трагічних подій, які проходили 30 років тому на лемківських землях та популяризації допомогових акцій для українців у Польщі, Головну Канцелярію УНС та редакцію „Свободи" відвідали з кінцем минулого тижня проф. Іван Гвозда, голова Світової Федерації Лемків, Мирон Мицьо, голова Крайової Управи Організації Оборони Лемківщини (ООЛ) і голова новоствореної Фундації Дослідів Лемківщини та три члени КУ ООЛ — заступник голови Дмитро Барна, секретар Петро Гарайда і культурно-освітній референт Юліян Котляр. Проф. І. Гвозда у розмові з екзекутивними урядовцями УНС та редакторами відмітив, що він особисто засмучений фактом відсутности в українській пресі матеріялів про Лемківщину, а зокрема тепер, з нагоди 30-річчя трагедії лемків, як також статтей і відомостей про українців в Польщі — їхнє життя, культурну працю, труднощі і страждання. Не маючи зв'язків з українською великою громадою на поселеннях і з материком, українська молодь у Польщі і ті молоді люди, які різними способами приїжджають до ЗСА, асимілюються і відходять від життя, яким живе спільнота у цій країні.

Проф. І. Гвозда, М. Мицьо та інші гості поділилися також своїми плянами і розповіли про заходи, які вони започаткували в Державному департаменті ЗСА і за посередництвом цього департаменту в польській амбасаді у Вашінгтоні, з метою обговорення загальної ситуації, в якій опинилися українці в Польщі, і започаткування на ширшу скалю конкретної допомогової акції, не на словах, а на ділі. Делегати лемківських організацій, зустрінувшись з відповідальними особами польської амбасади, вручили їм відповідний меморіял і листу вимог, які, на думку репрезентантів ООЛ, Польща повинна сповнити у відношенні до українців. Зустріч, згідно з опінією лемківської делегації, була успішна. Її допоміг влаштувати сенатор Бирч Бай, демократ з Індіяни, і конгресмен Вілліям Волш, республіканець з Ню Йорку, як також речники Державного департаменту. Після зустрічі Світова Федерація Лемків одержала від Державного департаменту офіційного листа, підписаного Аланом Р. Томпсоном, у якому, між іншим, сказано, що Державний департамент готовий допомогти лемківським організаціям проводити допомогову акцію і служитиме посередником між польською амбасадою і амбасадою ЗСА у Варшаві.

В розмові порушено ще ряд інших справ пов'язаних з працею лемківських організацій на поселеннях і життям лемків в Україні і Польщі. Д-р І. Гвозда зокрема відмітив, що активізація українців в ЗСА в напрямі допомоги братам у Польщі піднесе на дусі українців не тільки в Польській Народній Республіці, але також в Україні.

Представники СФЛ і ООЛ поінформували також про завдання новозаснованої Фундації Дослідів Лемківщини, запасний фонд, якої становитиме 100,000 долярів і відсотки з цього фонду використовуватиметься на видання історичних документів і праць про Лемківщину. Третє число „Аналів" буде повністю присвячене 30-ій річниці виселення лемків з їхніх прадідівських земель. 400-сторінкова праця включатиме 180 сторінок документів і буде багато ілюстрована.

В розмові з членами Екзекутивного Комітету УНСоюзу гості порушили ще такі справи, як побудову пам'ятника поетові з Лемківщини, Богданові Ігорові Антоничеві, на Союзівці та евентуальне перенесення музею лемківської спадщини до Української Будівлі в Джерзі Сіті. Гості оглянули також нові приміщення Головної Канцелярії УНС і видавництва „Свобода".